

Tentamen i Elektromagnetisk fältteori för F2 och TM2.

EEF031 2019-04-25, kl. 14:00-18:00

Tillåtna hjälpmedel:	BETA, Physics Handbook, Formelsamling i Elektromagnetisk fältteori, Valfri kalkylator men inga egna anteckningar utöver egna formler på sista bladet i formelsamlingen i Elektromagnetisk fältteori
Förfrågningar:	Carl Holmberg
Lösningar:	Anslås på kursens hemsida
Resultatet:	Anslås i LADOK
Granskning:	Sker på plats och tid annonseras på kurshemsidan
Kom ihåg	Poängavdrag görs för otydliga figurer, utelämnade referensriktningar, dimensionsfel och utelämnade motiveringar.
Betygsgränser:	Betyg 3: Totalt 30, varav ≥ 16 på problemdelen och ≥ 8 på teorin Betyg 3: Totalt 40, varav ≥ 20 på problemdelen och ≥ 10 på teorin Betyg 5: Totalt 50, varav ≥ 24 på problemdelen och ≥ 12 på teorin

OBS!

Resultat från **läsårets** dugga får tillgodoräknas på elektrostatik- (tal 1) respektive magnetostatiktalet (tal 2). Bästa resultatet från duggan eller tentan räknas. Poäng på teoridelen respektive problemlösningsdelen räknas separat. Bonuspoäng från **årets** omgång av webb-frågorna får också tillgodoräknas till tentaresultatet.

Svaren på förståelsedelen skall ges på tesen som skall lämnas in.

Förståelsefrågorna besvaras genom att markera en av rutorna efter varje påstående till höger. En och endast en ruta på varje rad skall markeras. De tre svarsalternativen (från vänster till höger är) Ja, Vet ej och Nej. Riktigt svar ger +0,2 poäng oriktigt svar ger -0,2p. Vet ej är neutralt och ger noll poäng. Förståelseuppgifterna ger maximalt 1 poäng och lägst -1 poäng och man kan därför få 1poäng även med ett vet ej svar.

Anonym kod:

(Var vänlig ange den **email-adress** som används för inlämningsuppgifterna bland den dolda personinformationen på omslaget)

1 (Elektrostatik)

Problemlösningsdel (8 poäng)

Två koncentriska sfäriska metallskal har radierna a respektive $2a$. Det inre skalet har potentialen V_0 och det yttre skalet är jordat. I områdena $r < a$, $a < r < 2a$ och $2a < r$ är det vakuum.

- Bestäm potentialen $V(r)$ överallt. (6p)
- Bestäm laddningen på de två skalerna. (2p)

Förståelsedel (4 poäng)

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på Gauss lag.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av B-fältet är lika med den fria strömtätheten gånger permeabiliteten.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Det elektrostatiska fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐
Det elektrostatiska fältet är rotationsfritt.	☐	☐	☐
Den elektrostatiska potentialen inuti ett dielektriskt material kan variera från punkt till punkt i materialet.	☐	☐	☐
Den elektrostatiska potentialen inuti en perfekt ledande metall kan variera från punkt till punkt.	☐	☐	☐
Om ett sfäriskt metallskal tillförs en laddning som är jämnt fördelad blir fältet utanför skalet är nollskilt.	☐	☐	☐
Om ett sfäriskt metallskal tillförs en laddning som är jämnt fördelad blir fältet i sfärens centrum nollskilt.	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

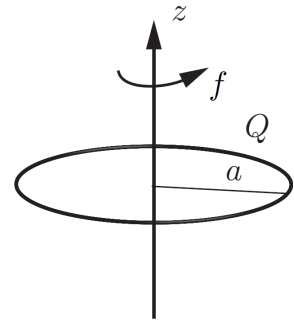
	ja	?	nej
Kraften på en laddad partikel som orsakas av ett E-fält är riktad längs med E-fältslinjerna.	☐	☐	☐
Laddningar i vila som utsätts för ett nollskilt E-fält påverkas alltid av en kraft orsakad av E-fältet.	☐	☐	☐
Laddningar som rör sig <i>parallellt</i> med E-fältslinjerna utsätts alltid för en kraft orsakad av E-fältet.	☐	☐	☐
Laddningar som rör sig <i>vinkelrätt</i> mot E-fältslinjerna utsätts alltid för en kraft orsakad av E-fältet.	☐	☐	☐
Två laddningar som befinner sig i närheten av varandra känner alltid av en repulsiv kraft, oberoende av de två laddningarnas polaritet.	☐	☐	☐
E-fältslinjer kan korsa varandra.	☐	☐	☐

f) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Laplaces ekvation har en unik lösning om randvillkoren är givna.	☐	☐	☐
Poissons ekvation har en unik lösning även om inga randvillkor anges.	☐	☐	☐
Speglingmetoden kan användas för att lösa Poissons ekvation i godtycklig geometri.	☐	☐	☐
Speglingmetoden kan användas för att lösa Poissons ekvation ovanför ett stort ledande plan.	☐	☐	☐
Speglingmetoden kan användas för att lösa Poissons ekvation utanför en ledande cylinder.	☐	☐	☐
Poissons ekvation härleds från de elektrostatiska postulaten om divergens och rotation av E-fältet.	☐	☐	☐

2 (Magnetostatik)

a) En tunn cirkulär ring med radie a är jämnt uppladdad med total laddning Q . Ringen roterar med konstant rotationsfrekvens f kring z -axeln. Använd Biot-Savarts lag för att bestämma den magnetiska flödestätheten längs z -axeln, alltså $\mathbf{B}(z)$.

Problemlösningsdel (8 poäng)

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på Gauss lag.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av B-fältet är lika med den fria strömtätheten gånger permeabiliteten.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
H-fältets tangentialkomponent kan vara kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
B-fältets tangentialkomponent kan vara kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
J-fältets normalkomponent är alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika konduktivitet.	☐	☐	☐
J-fältets tangentialkomponent är alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika konduktivitet.	☐	☐	☐
B-fältet kan mätas direkt med en mätsond (probe).	☐	☐	☐
H-fältet kan mätas direkt med en mätsond (probe).	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Kontinuitetsekvationen för stationär ström kan härledas genom att man tar divergensen av Faradays lag.	☐	☐	☐
$\nabla \cdot \mathbf{J} = 0$ gäller alltid, även för tidsvarierande laddningsfördelningar.	☐	☐	☐
Kirchoffs strömlag kan härledas från $\nabla \cdot \mathbf{J} = 0$.	☐	☐	☐
Kirchoffs spänningslag kan härledas från $\nabla \cdot \mathbf{J} = 0$.	☐	☐	☐
I den elektromagnetiska teorin kan laddning förstöras, dvs försvinna i tomma intet.	☐	☐	☐
Strömtäthetsfältet har enheten Am.	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

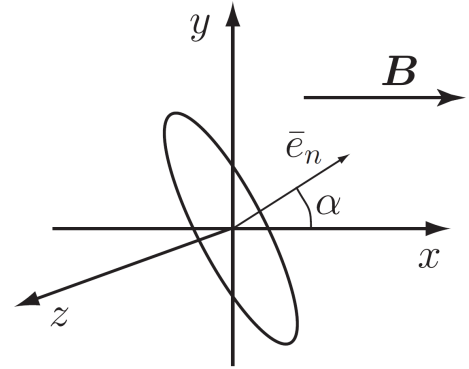
	ja	?	nej
Två långa raka parallella ledare som leder en likström i samma riktning känner av en repulsiv kraft.	☐	☐	☐
Två långa raka parallella ledare känner av en attraktiv kraft om strömmen i den ena ledaren är noll och den andra ledaren för en likström.	☐	☐	☐
En laddad partikel som befinner sig i vila i ett B-fält känner en kraft som orsakas av B-fältet.	☐	☐	☐
Om vi använder metoden med virtuella förflyttningar för att beräkna den magnetiska kraften kan både flöde och ström hållas konstanta samtidigt under den tänkta förflyttningen.	☐	☐	☐
Om man håller strömmen konstant blir kraften större än om man håller flödet konstant eftersom batteriet i det fallet levererar energi till systemet för att hålla strömmen konstant.	☐	☐	☐
Om vi håller det magnetiska flödet konstant ska vi ha ett minustecken framför derivatan av energin.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

a) I ett område ges den magnetiska flödestätheten av

$$\mathbf{B}(t) = B_0 \frac{t}{T} \hat{\mathbf{x}}$$

för $0 < t < T$. I området finns en cirkulär slinga med radie b och resistans R . Slingan är placerad så att dess normal ligger i x - y -planet och bildar en vinkel α mot x -axeln. Bestäm vridmomentet, \mathbf{T}_m , på slingan för tiden $0 < t < T$. Slingans självinduktans kan försummas.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs alla fyra Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på Gauss lag.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
E-fältet är rotationsfritt för tidsvarierande fält.	☐	☐	☐
B-fältet är källfritt för tidsvarierande fält.	☐	☐	☐
Lenz lag är ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Lenz lag säger att en inducerad spänning motverkar förändringen i det pålagda magnetfältet.	☐	☐	☐
En spänning kan induceras i en krets även om B-fältet är konstant i tiden.	☐	☐	☐
En transformator är ett exempel på en komponent som bygger på induktion för sin funktion.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Retarderade potentialer kan användas för att beskriva hur E-fältet från en tidsvarierande laddningsfördelning breder ut sig i rummet.	☐	☐	☐
Retarderade potentialer uttrycker att ett elektromagnetiskt fält breder ut sig med ljusets hastighet.	☐	☐	☐
Ett statiskt V-fält från en punktladdning är ett exempel på en retarderad potential.	☐	☐	☐
Retarderade potentialer uppstår som lösningar till Poissons ekvation.	☐	☐	☐
Den retarderade potentialen kan endast uttryckas med hjälp av den magnetiska vektorpotentialen, \mathbf{A} .	☐	☐	☐
Den magnetiska vektorpotentialen, \mathbf{A} , har enheten Am .	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
I elektromagnetismen är E-fältets tangentialkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är E-fältets normalkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är B-fältets tangentialkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är B-fältets normalkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
Randvillkoret för B-fältets tangentialkomponent förändras då man går från statik till tidsvarierande fält.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets tangentialkomponent förändras då man går från statik till tidsvarierande fält.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

a) Studera det luftfyllda utrymmet mellan två platta metalltytor enligt figuren.

Det går att generera elektromagnetiska vågor sådana att det elektriska fältet i detta utrymme kan skrivas som $\mathbf{E}(\mathbf{r}, t) =$

$\mathbf{E}_1(\mathbf{r}, t) + \mathbf{E}_2(\mathbf{r}, t)$, där de två plana vågorna \mathbf{E}_1 och \mathbf{E}_2 ges av

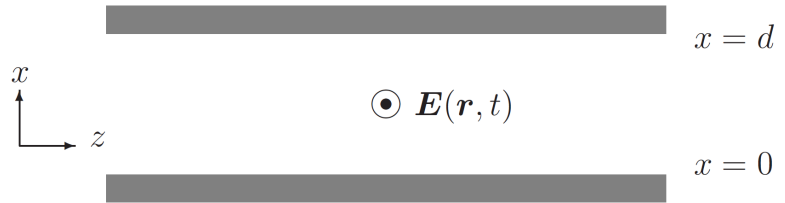
$$\mathbf{E}_1(\mathbf{r}, t) = E_1 \sin(\omega t - k_x x - k_z z) \hat{\mathbf{y}}$$

$$\mathbf{E}_2(\mathbf{r}, t) = E_2 \sin(\omega t + k_x x - k_z z) \hat{\mathbf{y}}$$

Vilka samband måste gälla mellan

1. E_1 och E_2 ,
2. k_x och d ,
3. k_x , k_z och ω

för att denna lösning ska stämma med randvillkoren, och att respektive planvåg har utbredningshastigheten c_0 ?

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs alla fyra Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger endast på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten plus tidsderivatan av förskjutningsfältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger endast på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger endast på att rotationen av B-fältet är lika med strömtäthetsfältet plus förskjutningsströmmen (displacement current).	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger endast på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐
c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Vågimpedansen hos luft är $Z \approx 377\Omega$.	☐	☐	☐
Vågimpedansen för vatten är lägre än för luft.	☐	☐	☐
Om vågimpedansen är komplex innebär det att materialet är förlustfritt.	☐	☐	☐
Uttrycket för vågimpedansen som vi sett i kursen gäller enbart för plana vågor.	☐	☐	☐
Vågimpedansen relaterar magnetiskt fält till elektriskt fält.	☐	☐	☐
Vågimpedansen bestäms av enbart av permeabiliteten och permittiviteten hos ett material.	☐	☐	☐
d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
En plan våg (uniform plane wave) kan ha en rumsberoende utbredningsriktning.	☐	☐	☐
En plan våg (uniform plane wave) har alltid sin en E-fältsvektor riktad vinkelrätt mot utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
En plan våg (uniform plane wave) har alltid sin en B-fältsvektor riktad vinkelrätt mot utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
En plan våg (uniform plane wave) kan ha E- och H-fältsvektorer som är rumsberoende över ett plan som är vinkelrätt mot utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
En plan våg (uniform plane wave) kan ha en E-fältsvektor riktad i utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
E-fältet och H-fältet hos en plan våg (uniform plane wave) kan relateras till varandra via vågimpedansen hos materialet i vilken vågen propagerar.	☐	☐	☐
e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Poyntings teorem uttrycker energikonservering.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan vara tidsberoende.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan definieras med komplexa B- och E-fält.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn har enheten W/m .	☐	☐	☐
Poyntingvektorn beskriver hur hög effekttäthet en våg innehåller.	☐	☐	☐
Om man integrerar Poyntingvektorn i över en viss tid och över en viss yta så får man fram hur mycket energi som strålats ut genom ytan under motsvarande tidsrymd.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

a) En elektrisk Hertzdipol, $\mathbf{p} = p_0 \cos(\omega t) \hat{\mathbf{n}}$, är belägen i punkten $(d, 0, 0)$. Man vill få en riktad antenn med starkt fjärrfält i x -riktningen och lägger därför in ett stort jordat metallplan vid $x = 0$. Hur ska man välja d och enhetsvektorn $\hat{\mathbf{n}}$ för att få ett maximalt fält i x -riktningen? Bestäm också tidsuttrycket för motsvarande elektriska fält i området $x > 0$.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Kontinuitetsekvationen kan härledas ifrån Maxwells fyra postulat.	☐	☐	☐
Utöver Maxwells fyra postulat är kontinuitetsekvationen nödvändig för en fullständig beskrivning av den elektromagnetiska teorin.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av B-fältet är lika med strömtäthetsfältet plus förskjutningsströmtätheten (displacement current).	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
En kvartsvågsdipol är längre än en Hertzdipol.	☐	☐	☐
I varje ögonblick är strömmen konstant längs med en kvartsvågsdipol.	☐	☐	☐
Strålningsresistansen hos en halvstågsantenn är oberoende av strålningseffekten.	☐	☐	☐
Strålningsresistansen ökar med längden i kvadrat för en Hertzdipol.	☐	☐	☐
Strålningsresistansen är ett mått på hur bra riktningsverkan en antenn har.	☐	☐	☐
Hertzdipolen är ett exempel på en antenn med förhållandevis hög direktivitet.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För en god ledare är $\sigma/\omega\epsilon \gg 1$.	☐	☐	☐
I en god ledare är $\alpha \ll \beta$.	☐	☐	☐
Vågimpedansen för en metall är $Z \approx \sqrt{j\omega\mu/\sigma}$.	☐	☐	☐
I en perfekt isolator är $\sigma = 0$.	☐	☐	☐
Inträngningsdjupet är mindre för höga frekvenser än för låga frekvenser.	☐	☐	☐
Inträngningsdjupet är mindre i material med högre konduktivitet än i material med lägre konduktivitet.	☐	☐	☐

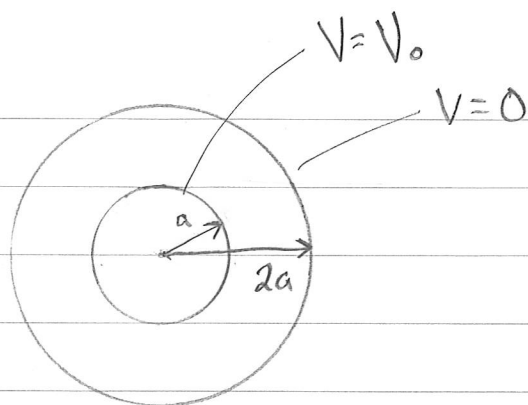
e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Vid snett infall mot en gränssyta skiljer sig uttrycken på transmissionskoefficienten för vinkelrät polarisering jämfört med parallell polarisering mot infallsplanet.	☐	☐	☐
Brewstervinkeln kan härledas från Fresnells ekvationer.	☐	☐	☐
Vid Brewstervinkeln transmitteras ingen energi genom gränssytan mellan två material.	☐	☐	☐
Vid Brewstervinkeln reflekteras ingen energi genom gränssytan mellan två material.	☐	☐	☐
Vid kritiska vinkeln transmitteras ingen energi genom gränssytan mellan två material.	☐	☐	☐
Kritiska vinkeln bestäms utifrån Fresnells ekvationer.	☐	☐	☐

1a) $V(r) = ?$

$$V(a) = V_0$$

$$V(2a) = 0$$

Entydighet ger: $V(r) = 0$ för $r > 2a$
 $V(r) = V_0$ för $r < a$

Gauss lag ger $E(r) = \frac{Q_i}{4\pi\epsilon_0 r^2} \hat{r}$
för $a < r < 2a$.

$$V(r) = V_0 - \int_a^r E(r) dr = V_0 + \frac{Q_i}{4\pi\epsilon_0} \left(\frac{1}{r} - \frac{1}{a} \right)$$

Da $V(2a) = 0$ fas $Q_i = 8\pi\epsilon_0 a V_0$.

Alltså fas

$$V(r) = \begin{cases} V_0 & r \leq a \\ V_0 \left(\frac{2a}{r} - 1 \right) & a < r < 2a \\ 0 & 2a \leq r \end{cases}$$

1b) Från a) fas att den inre sfären har laddningen $Q_i = 8\pi\epsilon_0 a V_0$

Da $V(r) = 0$ för $r = 2a$ ger Gauss lag att $Q_i + Q_y = 0$.

Alltså är $Q_y = -Q_i = -8\pi\epsilon_0 a V_0$.

2a)

Vi bestämmer strömmen som uppstår av rotationen.

Laddningstätheten per längdenhet ges av $\rho_L = \frac{Q}{2\pi a}$. Rotationen har vinkelhastigheten $\omega = 2\pi f$.

Detta ger strömmen

$$I = \omega a \rho_L = \frac{Q\omega}{2\pi} = Qf.$$

Biot-Savarts lag evaluerad längs z-axeln, $\vec{r} = z\hat{z}$, \vec{r}'

$$B(z) = \frac{\mu_0}{4\pi} I \oint_C \frac{d\vec{r}' \times (z\hat{z} - \vec{r}')}{|z\hat{z} - \vec{r}'|^3}$$

Linjeelementet $d\vec{r}' = a\hat{\phi}d\phi$ och källpunkt $\vec{r}' = a\hat{r}_c$ ger

$$B(z) = \frac{\mu_0 I}{4\pi} \int_0^{2\pi} \frac{a\hat{\phi} \times (z\hat{z} - a\hat{r}_c) d\phi}{(z^2 + a^2)^{3/2}}$$

Symmetri ger att endast z-komponent är nonskild:

$$B(z) = \hat{z} \frac{\mu_0}{4\pi} I \int_0^{2\pi} \frac{a^2 d\phi}{(z^2 + a^2)^{3/2}} = \hat{z} \frac{\mu_0 I a^2}{2(z^2 + a^2)^{3/2}}$$

Alltså:

$$B(z) = \hat{z} \frac{\mu_0 Q f a^2}{2(z^2 + a^2)^{3/2}}$$

3

Bestäm först flödet Φ genom slingan, därefter den inducerade strömmen och sist vridmomentet.

$$\text{Flödet ges av: } \Phi = B_0 \frac{t}{T} \pi b^2 \cos \alpha$$

Den inducerade emk:n blir

$$-\frac{d\Phi}{dt} = -B_0 \frac{\pi b^2}{T} \cos \alpha.$$

Därmed blir strömmen

$$i(t) = -\frac{B_0 \pi b^2}{RT} \cos \alpha.$$

Det magnetiska vridmomentet ges av $\vec{m} = i \pi b^2 \hat{n} = -\frac{B_0 \pi^2 b^4}{TR} \cos \alpha \hat{n}$.

Vridmomentet ges av $\vec{T}_m = \vec{m} \times \vec{B}$, och då $\hat{n} \times \hat{x} = -\sin \alpha \hat{z}$ fås

$$\vec{T}_m = \frac{t}{R} \left(\frac{B_0 \pi b^2}{T} \right)^2 \cos \alpha \sin \alpha \hat{z}$$

4 Tangentiella elektriska fält är noll på metallytan, detta ger rand villkoren

$$x=0: E_1 \sin(\omega t - k_z z) + E_2 \sin(\omega t - k_z z) = 0 \quad (1)$$

$$x=d: E_1 \sin(\omega t - k_z z - k_x d) + E_2 \sin(\omega t - k_z z + k_x d) = 0 \quad (2)$$

Ekvation (1) ger $E_1 = -E_2$.
Detta i (2) ger

$$\sin(\omega t - k_z z - k_x d) = \sin(\omega t - k_z z + k_x d)$$

Vilket ger $k_x d = -k_x d + 2\pi n \Rightarrow k_x d = \pi n$
där n är ett heltal.

För utbredningshastighet c_0
krävs: $\frac{\omega}{c_0} = |\vec{k}| = \sqrt{k_x^2 + k_z^2}$

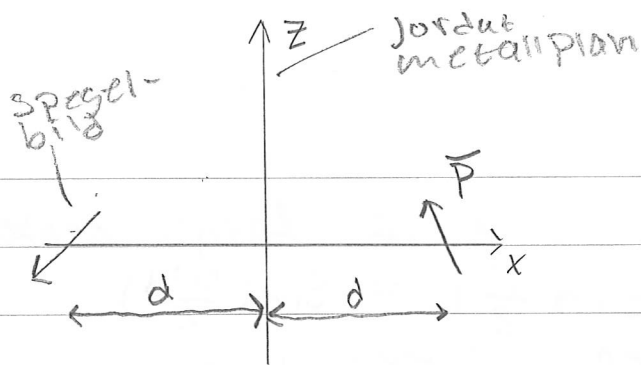
Alltså har vi följande samband:

$$E_1 + E_2 = 0$$

$$k_x d = n\pi$$

$$k_z^2 = \frac{\omega^2}{c_0^2} - k_x^2 = \frac{\omega^2}{c_0^2} - n^2 \frac{\pi^2}{d^2}$$

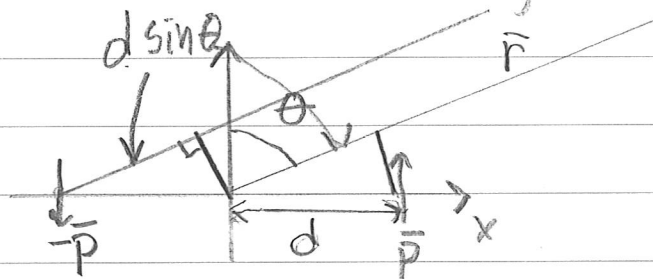
5

Dipolens komplexa moment ges av $\bar{P} = P_0 \hat{n}$. Dipolen speglas i planet $x=0$ enligt figuren ovan.

En dipol strålar mest i planet vinkelrätt mot \bar{P} , i detta fall skall dipolen alltså ligga i $y-z$ -planet och $\hat{n} = \hat{z}$. Den speglade dipolen får dipolmoment $\bar{P} = -P_0 \hat{n}$.

Vi får då följande situation

för stora avstånd ($r \gg d$)

Vi får då

$$\begin{aligned}
 E_{\theta} &= -\omega^2 P_0 Z_0 \frac{\sin \theta}{4\pi r} \left(e^{j\frac{\omega}{c}(R+d\sin\theta)} - e^{j\frac{\omega}{c}(R-d\sin\theta)} \right) \\
 &= -\omega^2 P_0 Z_0 \sin \theta \frac{e^{j\omega R/c}}{4\pi r} \left(e^{j\frac{\omega}{c}d\sin\theta} - e^{-j\frac{\omega}{c}d\sin\theta} \right) \\
 &= -j\omega^2 P_0 Z_0 \sin \theta \sin\left(\frac{\omega}{c}d\sin\theta\right) \frac{e^{j\omega R/c}}{2\pi r}
 \end{aligned}$$

För att maximera E längs x -axeln

$$\text{Skall } \sin\left(\frac{\omega d}{c} \sin\left(\frac{\theta}{2}\right)\right) = \sin\left(\frac{\omega d}{c}\right)$$

maximeras. Detta sker vid

$$\omega d/c = \pi/2 (+ n\pi). \text{ Vi väljer } n=0$$

$$\text{vilket ger } d = \frac{c\pi}{2\omega} = \frac{\lambda}{4}.$$

Vi väljer alltså $d = \frac{\lambda}{4}$ och $\hat{n} = \hat{z}$.

Tidsuttryck för det elektriska fältet

$$\text{ges av } E(\vec{r}, t) = \text{Re}\{E(\vec{r}) e^{-i\omega t}\}$$

vilket ger

$$E(\vec{r}, t) = -\omega^2 p_0 z_0 \sin\theta \sin\left(\frac{\pi}{2} \sin\theta\right) \frac{\sin\left(\omega t - \frac{\omega R}{c}\right)}{2\pi c R} \hat{\theta}$$